

Jaroslav Fábbera

Rozhledny

Německa a Rakouska nedaleko českých hranic

Praha 2022

NAKLADATELSTVÍ
PLÖT

Vážení čtenáři, rozhlednová veřejnosti,

dostává se vám do rukou kniha o zahraničních rozhlednách, které se nacházejí blízko hranic s ČR. Kniha volně navazuje na knihy již vydané, a to Rozhledny ČR (vyd. 2019), Věže ČR (vyd. 2020) a Rozhledny Slovenska a Polska nedaleko českých hranic (vyd. březen 2022).

Tento knižní projekt jsem rozdělil na dva díly. Právě jste otevřeli **2. díl – Německo a Rakousko**, předcházela mu díl o Slovensku a Polsku. V obou dílech najdete rozhledny, ale také ostatní věže (hradní, kostelní, radniční aj.) a nižší vyhlídkové stavby zhruba do 50–60 kilometrů vzdušnou čarou od českých hranic. Oblast, kterou tato kniha pokrývá, zasahuje v Německu zhruba k dálnici A4, A9 a A3 (Dunaj) a v Rakousku převážně k Dunaji.

Zmapovat a popsat úplně všechny vyhlídkové stavby nižší než 4 metry je však nemožné, neboť než kniha vyjde, tak některé zaniknou a jiné budou zase postaveny. Proto se může stát, že zrovna tu svou oblíbenou vyhlídku v knize nenajdete. Naopak je zde uvedeno několik rozhleden, které v době přípravy knihy nebyly stavebně dokončeny nebo byly rekonstruovány. Uzávěrka tohoto dílu byla v červnu 2022.

Rozhledny, a to i ty ve výstavbě, jsou číslovány jako hlavní řada vždy od 01, 02 atd. Německo je pro přehlednost rozděleno na dvě řady. V první, vyznačené hnědou barvou, jsou objekty v Sasku a Durynsku, v druhé, vyznačené fialově, objekty bavorské. Samostatnou řadu má i Rakousko. Podle spolkové země nebo státu jsou rozdělené i vedlejší řady, zahrnující ostatní věže a vyhlídkové stavby – v Německu Sasko od S01, Durynsko od T68 (v návaznosti na Sasko) a Bavorsko od B01, Rakousko pak od A01.

Stejně jako v předchozích knihách jsem pro úsporu místa používal zkratky. Např. vyhl. = vyhlídka, vyhl. ploš. = vyhlídková plošina, NS = naučná stezka, SZ = severozápad apod.; m = metrů, V = výška, nadm. v. = nadmořská výška v metrech, m n. m. = metrů nad mořem aj. V německé části je u Bavorska uveden za lomítkem i vládní obvod a pak zkratky Landkrs. či Lkrs = Landkreis (česky zemský okres), nebo Krsfr. Stadt = Kreisfreie Stadt (doslovně „město bez okresů“). V části rakouské je uveden Bezirk = česky okres, nebo Land = země, či Umgebung = okolí města.

Copyright © Jaroslav Fábera, 2022

Photos © Jaroslav Fábera, Hans Dieter Hirschmann, Jan Holešovský, Jan Zedník, cs.wikipedia.org, de.wikipedia.org a také majitelé a provozovatelé rozhleden a věží, 2022

Maps © Seznam.cz, a.s., 2022

© Nakladatelství PLOT, 2022

ISBN 978-80-7428-427-4

V dolní části každé stránky symbol **INFO** udává typ přístupnosti. Význam barev u jednotlivých objektů je následující: **INFO** volně přístupné po celý rok, **INFO** přístupné v otevírací době s případným odkazem na webovou stránku provozovatele, **INFO** přístupné příležitostně či v rekonstrukci a **INFO** toho času nepřístupné.

LOKALITA uvádí místo, kde věž stojí, a **VÝHLED** popisuje hlavní známá místa. U symbolu **AUTO** je uvedeno nejbližší místo, kam lze dojet autem, popř. **P** jako parkoviště. V závorce je vzdálenost od objektu a někdy je údaj doplněn lomítkem a převýšením v metrech. Je-li přístup k rozhledně umožněn lanovkou, pak je zde symbol **LANOVKA**. Symboly a údaje pro vlak, bus a MHD jsem tentokrát nepoužil, protože je velmi komplikované získávat tyto dopravní informace ze zahraničí.

Dodatečné informace o rozhlednách a vyhlídkových stavbách najdete v odkazech u jednotlivých věží nebo na internetu. Proto jsou názvy rozhleden, vyhlídkových plošin, měst, obcí, vrcholů a kopců napsány pro snadnější vyhledávání na mapě v původním jazyce. Doporučuji všechny otevírací doby ověřit, mohou u nich nastat změny.

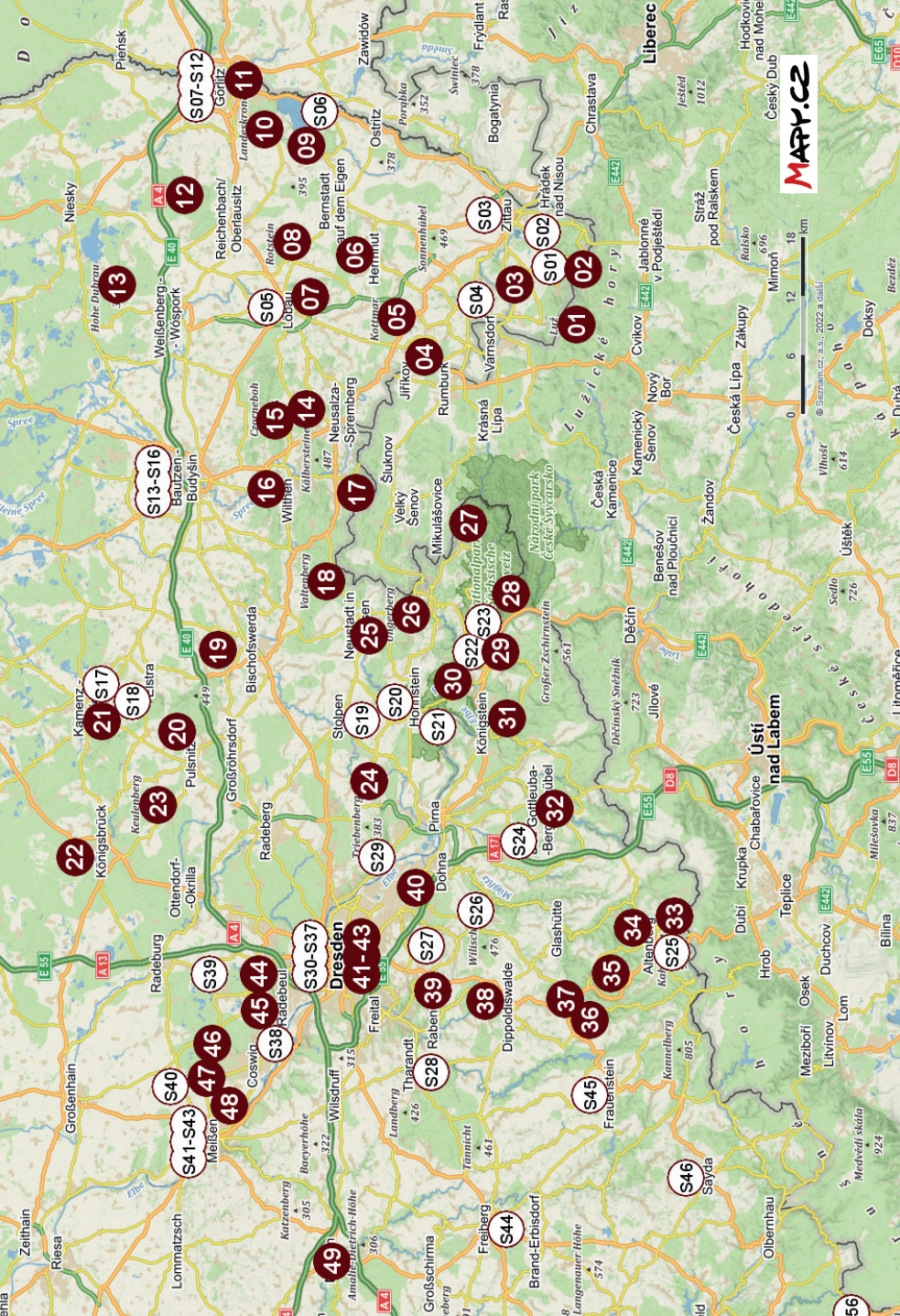
S knihou mi vydatně pomáhali, dávali náměty, překládali texty a opravovali pravopis Marcela Nohelová a Jan Holešovský s Janem Zedníkem, kteří se mnou podnikali i výpravy za rozhlednami. Všem třem tímto vyjadřuji své srdečné poděkování.

Přeji vám s vydavatelem a spolupracovníky pěkné čtení a úspěšné cestování po rozhlednách v okolí hranic České republiky.

Jaroslav Fábera
(člen Klubu přátel rozhleden)

Německo (Sasko)

- 01 – Lausche
- 02 – Hochwaldturm
- 03 – Dr.-Curt-Heinke-Turm (Breiteberg)
- 04 – Bismarckturm Neugersdorf
- 05 – Kottmarturm
- 06 – Hutbergaltan
- 07 – König-Friedrich-August-Turm
- 08 – Rotsteinturm
- 09 – Neuberzdorfer Höhe
- 10 – Landeskrone
- 11 – Weinbergturm
- 12 – Hochsteinturm
- 13 – Monumentbergturm
- 14 – Bielebohturm
- 15 – Czornebohturm
- 16 – Mönchswalder Berg
- 17 – Prinz-Friedrich-August-Turm
- 18 – König-Johann-Turm (Waltenberg)
- 19 – Butterbergturm
- 20 – Schwedensteinturm
- 21 – Lessingturm
- 22 – Haselbergturm
- 23 – Keulenbergturm
- 24 – Belveder Schöne Höhe
- 25 – Götzinger Höhe
- 26 – Prinz-Georg-Turm (Ungerberg)
- 27 – Weifbergturm
- 28 – Großer Winterberg
- 29 – Historischer Aufzug Bad Schandau
- 30 – Rathmannsdorf
- 31 – Pfaffensteinturm
- 32 – Bismarckturm B.Gottleuba-Bergg.
- 33 – Kohlhaukuppe
- 34 – Geisingberg (Louisenturm)
- 35 – Oberbärenburg

- 36 – Hirschturm
- 37 – Otto's Eck
- 38 – König-Johann-Turm/Dippoldiswalde
- 39 – Zum Lerchenberg
- 40 – Lutgturm
- 41 – Bismarcksäule Dresden-Räcknitz
- 42 – Fichterturm (Bism. Dresden-Plauen)
- 43 – Hoher Stein
- 44 – Boxdorfer Windmühle
- 45 – Bismarckturm Radebeul
- 46 – Friedensturm (Bism. Weinböhla)
- 47 – König-Albert-Turm Weinböhla
- 48 – Boselturm
- S01 – Klosterruine in Kurort Oybin
- S02 – Töpfer bei Kurort Oybin
- S03 – St. Johanniskirche (Stüdturm) in Zittau
- S04 – Forstenschanze Spitzkunnersdorf
- S05 – St. Nicolaikirche in Löbau
- S06 – Bagger 1452 in Hagenwerder
- S07 – Dicker Turm (Frauenturm) in Görlitz
- S08 – Reichenbacher Turm in Görlitz
- S09 – Rathausurm in Görlitz
- S10 – Nikolaiturm in Görlitz
- S11 – Stadtkirche St. Peter & Paul in Görlitz
- S12 – Hotherturm (Hoherbastei) in Görlitz
- S13 – Dom St. Petri in Bautzen
- S14 – Alte Wasserkunst Bautzen
- S15 – Reichtenturm (Schiefer Turm) in Bautzen
- S16 – Laurenturm in Bautzen
- S17 – Hauptkirche St. Marien in Kamenz
- S18 – Roter Turm in Kamenz

- S19a – Burg Stolpen – Johannisturm
- S19b – Burg Stolpen – Siebenspitzenturm
- S19c – Burg Stolpen – Seigerturm
- S20 – Burg Hohnstein
- S21 – Bastei – Balkon Sachsens
- S22 – Schlossruine Schomburg – Bad Schandau
- S23 – Sendglick in Ostrau (Sky Walk)
- S24 – Historischer Kalkofen Borna
- S25 – Arno-Lippmann-Schacht in Altenberg
- S26 – Kalkofen Maxen
- S27 – Babisnauer Pappel
- S28 – Forstpark Tharandt
- S29 – Künstliche Ruine Pillnitz
- S30 – Schwebebahn in Dresden
- S31 – Lingerschloss in Dresden
- S32 – Erneamturm in Dresden-Blasewitz
- S33 – Neues Rathaus in Dresden
- S34 – Kreuzkirche in Dresden
- S35 – Kuppel der Frauenkirche in Dresden
- S36 – Hausmannsturm vom Schloss Dresden
- S37 – Dreikönigskirche in Dresden
- S38 – Friedenskirche zu Radebeul
- S39 – Leuchtturm Moritzburg
- S40 – Warturm Weimböhla
- S41 – Bennomütze/Altstadtbrücke in Meißen
- S42 – Domturm in Meißen
- S43 – Frauenkirche in Meißen

Lausche

Výstavba: 2020 • **Nadm. v.:** 793 m • **GPS:** 50.849088, 14.646955
Celková výška: 14,8 m • **Výška výhledu:** 9 m • **Schody:** 7+48

Na vrcholu Luž (Lausche) stálo v minulosti více staveb – česká a německá chata s rozhlednou a restaurací. V průběhu let byly chaty přestavovány, ale v roce 1946 poslední chata celá shořela. Na jejích základech byla upravena vyhlídková terasa s orientačními tabulemi. V r. 2018 byl existující stožár vysílače upraven a během léta 2020 obestavěn kovovou konstrukcí se schodištěm a krytou vyhlídkovou plošinou. Investorem stavby bylo saské město Großschönau, které na rozhlednu získalo dotace z EU. Při přepravě materiálu na stavbu se používal vrtulník a náklady činily téměř

950 tis. EUR. Opláštění rozhledny doplňují kamenné dlaždice. Na vyhlídkové plošině jsou umístěny tabule s dvojjazyčnými popisky. Slavnostní otevření rozhledny na nejvyšším vrcholu Lužických hor proběhlo 21. srpna 2020.

INFO volný přístup po celý rok (www.chataluz.cz)

LOKALITA hora Luž na hranici CZ (kraj Liberecký, okr. Česká Lípa, Horní Světlá-Mařenice) a DE (Großschönau-Waltersdorf)

VÝHLED nádherný kruhový – krajina Lužických hor a Českolipsko, Bezděz, Vlihošť, Říp, Sedlo, České středohoří, Buková hora, Milešovka, hřeben Krušných hor, Žitavská pánev, Šluknovsko, Hvozď, Ještědský hřbet, Jizerské hory a Krkonoše

AUTO-P 50.842390, 14.647612 – u chaty Luž v ČR (1,4 km / 137 m)

Hochwaldturm

Výstavba: 1892 • **Nadm. v.:** 750 m • **GPS:** 50.825721, 14.727686
Celková výška: 26 m • **Výška výhledu:** 24 m • **Schody:** 8+128

Vrchol Hvozdu byl navštěvován již v 18. stol. V roce 1853 zřídil pan Marx z Oybinu na jižním vrcholu první hostinec, který sloužil do 1. srpna 1877, kdy vyhořel. Jeho majitel ale už následující rok postavil na české straně hranice hostinec nový a v létě 1879 vedle něj žitavský přírodovědný spolek Globus vystavěl 10m dřevěnou vyhlídkovou věž. Umístění chaty na české straně hranice však způsobovalo majiteli značné problémy, a tak byla v roce 1889 na saském území jen o pár metrů vedle postavena druhá restaurace s ubytováním. V roce 1891 se vedení spolku Globus rozhodlo vystavět na Hvozdu pořádnou kamennou rozhlednu. Jelikož byl ale jižní vrchol úplně zastavěn, začala rozhledna vyrůstat na druhém konci hřbetu (Hochwald). Stavba probíhala velmi rychle a slavnostní otevření se konalo 14. září 1892.

INFO otevírací doba podle chaty květen–říjen denně od 10.30 hod.; v zimních měsících PO+ÚT zavřeno – viz hochwald-turmbaude.de

LOKALITA výrazný dvouvrcholový znělcový hřbet Hochwald a český Hvozď leží přímo na hranici s Německem, přímo u hran. přech. Krompach / Oybin-Hain

VÝHLED kruhový do tří zemí – Oybin a okolí, Lužické hory a Luž, Ještěd, Ralsko i vzdálenější Bezděz, Vlihošť a Ronov, za dobré viditelnosti též Kozákov, Trosky a České středohoří s Milešovkou

AUTO-P 50.833864, 14.722135 – Oybin-Hain (1,7 km / 190 m)

S01

Klosterruine in Kurort Oybin

GPS: 50.843920, 14.741535 • **V:** 27/24 m

Na skalním masivu Žitavského pohoří stojí zřícenina hradu a kláštera Oybin ze 14. stol. Na stavbě klášterního kostela (řád celestinů) pracovala i Pražská huť Petra Parlěře. Kostelní věž slouží jako vyhlídková a má 121 schodů. (duben–říjen 9–18 h.; listopad–březen 10–16 hod.)

INFO www.burgundkloster-oybin.com/cs/

AUTO-P 50.841646, 14.743987 (800 m)

S02

Töpfer bei Kurort Oybin

Nadm. v.: 582 m • **GPS:** 50.849315, 14.761527 • **V:** –

Töpfer je výrazný kopec s řadou pozoruhodných skalních útvarů. Nachází se v CHKO Žitavské hory u lázni Oybin – známé letovisko s pozůstatky skalního hradu a kláštera, který leží poblíž česko-německé hranice zhruba 1,5 km na JZ od Töpferu. Vyhlídka je volně přístupná.

AUTO-P 50.853802, 14.752340 (1,1 km)

S03

St. Johanniskirche (Südturm) in Zittau

GPS: 50.896725, 14.806213 • **V:** 60/53 m

Kostel svatého Jana Křtitele v centru Žitavy je původně románský kostel z konce 13. stol., několikrát přestavovaný. Současná klasicistní podoba je z 18. stol. Po 267 schodech lze vystoupat na jižní věž s výhledem na město. Otevřeno duben–prosinec ÚT–SO 10–16 hod.

INFO johannis-kirche-zittau.de

AUTO-P 50.896813, 14.809986 (350 m)

Dr.-Curt-Heinke-Turm (Breiteberg)

Výstavba: 1936 • **Nadm. v.:** 510 m • **GPS:** 50.892340, 14.704760

Celková výška: 14 m • **Výška výhledu:** 12 m • **Schody:** 66

Vrch Breiteberg s velmi pěkným výhledem se již dříve stal oblíbeným cílem výletů. Proto zde nechal už v roce 1880 Johann Franz Vorknecht postavit první dřevěnou rozhlednu (12 m). Ve stejném roce bylo na kopci postaveno i první pohostinství. Věž však o 18 let později zničila bouřka natolik, že musela být stržena. V roce 1936 pak byla postavena mohutná kamenná rozhledna s půdorysem 25 m². Její jméno „Věž Dr. Curta Heinkeho“ je po známém místním vlastivědci, který zemřel o 2 roky dříve, než byla věž dostavěna. Od té doby se věži dostává pozorné péče a údržby. Velká tříletá oprava byla dokončena roku 1969 a v letech 2003–04 následovala rozsáhlejší rekonstrukce s osazením skleněné kupole na vrcholek věže. Pro osvěžení turistů je k dispozici horská chata Breitebergbaude. V blízkosti se nachází památník císaře Friedricha III.

INFO otevřeno ST–PÁ+NE 11–22 h., SO 11–24 h., PO–ÚT zavírací den – podle restaurace pod věží, kde je uložen klíč od rozhledny – viz www.hainewalde.de/gaststaetten/breitebergbaude-385/

LOKALITA vrch Breiteberg, 8 km na Z od města Zittau, 35 km na JZ od města Görlitz, 5 km od hran. přech. Varnsdorf / Großschönau

VÝHLED kruhový – Lužické hory, Žitavské hory, Jizerské hory a dále Krkonoše, Varnsdorf, Ještěd, Luž, Landeskrone aj.

AUTO-P 50.884373, 14.711357 (1,3 km)

Jaroslav Fábera

Rozhledny Německa a Rakouska nedaleko českých hranic

Fotografie Jaroslav Fábera, Hans Dieter Hirschmann, Jan Holešovský, Jan Zedník,
cs.wikipedia.org, de.wikipedia.org a také majitelé a provozovatelé rozhleden a věží
Mapy Seznam.cz, a.s.

Redakce Jan Řehoř

Sazba a grafická úprava Matěj Barták

Vydal Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT, Bělohorská 2, 169 00 Praha 6,
www.plotknihy.cz, jako svou 405. publikaci

Tisk Těšínské papírny, s.r.o.

Vydání první, Praha 2022

ISBN 978-80-7428-427-4